

Werkprogramma AWT/AER 2010

In het jaar 2010 gaan AWT en AER als gecombineerde raad van start. Het werkprogramma dat hieronder wordt voorgesteld, is een programma voor deze gecombineerde raad. De keuze voor de thema's op het werkprogramma voor 2010 is gemaakt in overleg met de departementen van OCW en EZ.¹ Met de keuze voor deze thema's in dit werkprogramma vervallen de onderwerpen die tot de werkvoorraad van AWT en AER uit eerdere jaren behoorden, maar nog niet zijn opgepakt. Dit biedt de overheid en het nieuw te vormen adviescollege de mogelijkheid bij de bepaling van toekomstige werkprogramma's met een schone lei te beginnen.

In deze keuze is aansluiting gezocht bij de vijf strategische thema's die het kabinet heeft geïdentificeerd in haar behoefte aan advies.² De raad zal in de aanpak van enkele van de onderwerpen uit het onderhavige werkprogramma waar nodig de raakvlakken van haar werkvelden opzoeken om goed te kunnen aansluiten op deze thema's.

Het werkprogramma voor de AWT/AER voor het jaar 2010 bestaat uit de volgende onderwerpen:

1. *Europees en Nederlands onderzoeks- en innovatiebeleid*
Hoe kan Nederland zich het beste opstellen in beleidsdiscussies rond de toekomst van het Europese kennis- en innovatiebeleid? Hoe kan Nederland het best bijdragen aan het succes van het Europese kennis- en innovatiebeleid, mede in het Nederlandse belang?³
2. *Innovatie en kapitaalmarkt*
In hoeverre is financiering een knelpunt voor innovatie, met name voor

¹ De ministeries van OCW en EZ hebben aan de AWT en AER een schema ter hand gesteld dat te beschouwen als "overzicht van de voornemens om advies te vragen" dat de bewindslieden van OCW en EZ ingevolge de Kaderwet Adviescolleges (artikel 26, eerste lid, tweede volzin) aan de adviescolleges verstrekken. Dit is besproken in een overleg tussen de ministeries en de twee raden op 9 juli 2009.

² Deze vijf thema's zijn: i) schaarste en transitie; ii) dynamiek en zekerheid in een open samenleving; iii) nieuwe technologieën; iv) openbaar bestuur van de toekomst: over legitimiteit en vertrouwen; v) maatschappelijke achterstanden van de toekomst.

³ Dit onderwerp raakt aan het strategische thema iv) openbaar bestuur van de toekomst: over legitimiteit en vertrouwen. Het betreft onder andere perceptie en legitimiteit van het Europese beleid in verhouding tot het nationale.

snelgroeiende innovatieve bedrijven? Hoe kan de Nederlandse overheid de manier waarop de financiële sector bijdraagt aan de ontwikkeling van snelgroeiende innovatieve bedrijven verbeteren?

3. *Gebouwde omgeving als energiebron*

In de maatschappelijke innovatieagenda Energie zijn zowel de 'energieproducerende tuinbouwkas' als de 'energieproducerende woning' prominent aanwezig. De vraag is hoe de gebouwde omgeving van Nederland kan bijdragen aan de beoogde verduurzaming van de energievoorziening en hoe dit kan bijdragen aan het bereiken van beleidsdoelstellingen op het gebied van energiebesparing en -efficiëntie.⁴

4. *Betaalbaarheid van energie en verdeling van kosten*

Hoewel de wereldenergieprijs onder invloed van de recessie is gedaald, is de verwachting dat deze daarna weer zal toenemen. Ook de prijs van emissierechten zal stijgen onder invloed van verlaagde CO₂-plafonds. Daar bovenop brengen de ambities van het Energierapport 2008 hoge extra kosten met zich mee. De vraag is wat dit betekent voor de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie en om welk overheidsbeleid dit vraagt. Hoe kunnen de (extra) kosten zo efficiënt en rechtvaardig mogelijk worden opgevangen, bijvoorbeeld met subsidies of via normen en verplichtingen?

5. *Sturing van universitair onderzoek*

Wat zijn passende, werkbare besturingsparadigma's voor de universiteiten? Werkt het huidige model van verregaande autonomie van universiteiten – waarin Nederland internationaal vooroploopt – goed uit voor (de kwaliteit van) het onderzoek? Hoe moet de verhouding tussen de diverse (vak)departementen van de rijksoverheid en de universiteiten worden vormgegeven om optimaal onderzoek uit te lokken, gegeven een diversiteit aan doelstellingen (fundamentele kennisontwikkeling, beleidsrelevantie)? Welke rol kan de tweede geldstroom daarin spelen? Nu zijn er grote verschillen te zien in deze verhoudingen (bijvoorbeeld tussen LNV, VWS en anderen); wat zijn best practices? Wat kunnen departementen van elkaar leren? Hoe kan OCW zijn coördinerende rol het beste vormgeven?

6. *Smart grids*

Door de koppeling van internet aan het elektriciteitsnet, kunnen energie en kosten bespaard worden, nieuwe diensten worden geboden en kan de betrouwbaarheid van energielevering worden verhoogd. Echter, aan deze koppeling kleven ook risico's en nadelen (bijvoorbeeld, slimme elektriciteitsmeters kunnen leiden tot een inbreuk op de privacy). Hoe kan de overheid hier het best mee omgaan?⁵

⁴ Dit onderwerp sluit aan op het strategische thema i) schaarste en transitie. Het gaat om innovaties die perspectief bieden op een oplossing van schaarsteproblematiek rond energie en technische en organisatorische hordes die in dat verband genomen moeten worden.

⁵ Dit onderwerp valt binnen strategisch thema iii) nieuwe technologieën. Het betreft een bestuurlijk strategische analyse van de kansen en bedreigingen van de toepassing van ICT. Voor de 'technology assessment' aspecten van deze vraag zal de raad een beroep doen op het Rathenau Instituut.

Opmerkingen:

- De onderwerpen op het werkprogramma 2010 zullen in beginsel in bovenstaande volgorde worden opgepakt.
- Onderwerpen die op het werkprogramma zijn opgenomen, zijn daarmee door het kabinet *gevraagde* adviezen. Wanneer met het beantwoorden van een adviesaanvraag gestart wordt, vindt een proces van vraagarticulatie plaats. Tijdens dit proces wordt in overleg tussen de meest betrokken departementen en de raad de adviesvraag nader omschreven en afgebakend. Dit vindt zijn neerslag in een document waarin de betrokken departementen de interpretatie en uitwerking van de adviesvraag bevestigen.
- Het huidige beeld van het volgend jaar is met meer onzekerheden omgeven dan gebruikelijk bij de opstelling van een werkprogramma. Indien veranderende omstandigheden leiden tot additionele behoeften aan advies, geeft de raad daar in principe graag gehoor aan. Uiteraard kan dit gevolgen hebben voor de uitvoering van dit werkprogramma.